

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-66

24.1.2020

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Huseier – ombygging inne i lokale – løst panelbord falt – arbeidsgiveransvar – objektivt ansvar.

Klager ble påført en personskade etter å ha blitt truffet i tinningen av en "oppstabet" panelplate som falt mens han var på jobb i leide kontorlokaler. Klager driver advokatvirksomhet i kontorfellesskap med huseier. Bakgrunnen for at panelplaten sto løst, var at huseier fikk utført en mindre ombygging av lokalet. Huseiers arbeidstaker gjorde jobben. Han hadde plassert platen midlertidig i et hulrom/åpning i veggen mellom pipe og en bokhylle. Huseier og klager var i samtale da hendelsen inntraff. Klager kom under samtalen bort i bokhyllen. Trolig var det utløsende årsak til at panelet kom i bevegelse og veltet/falt ut i rommet. Klager anførte at huseier var ansvarlig enten etter arbeidsgiveransvaret og/eller som et objektivt ansvar for huseier. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for personskade under huseierens ansvarsforsikring.

Klager ble 22.6.17 truffet i tinningen av en "oppstabet" panelplate som falt mens han var på jobb i leide kontorlokaler. Klager driver advokatvirksomhet i kontorfellesskap med huseier.

Panelplaten var plassert midlertidig i et hulrom/åpning i veggen mellom pipe og en bokhylle av huseierens ansatte i forbindelse med ombygging av de aktuelle lokalene.

Huseier og klager sto sammen da hendelsen inntraff. Begge har avgitt skriftlige forklaringer. Forklaringene samsvarer i det vesentlige om hendelsesforløpet, men det er noe uenighet om detaljene.

Huseier ga sin første skriftlige forklaring om hendelsesforløpet til selskapet 30.11.17. Dette var i en forespørsel om det var ansvarsdekning under huseiers forsikring for noe av det tap klager anførte å ha lidt. Huseier skrev:

Jeg har i år fått utført noen mindre innredningsmessige endringer i eiendommen. Disse arbeidene er utført av min deltidsansatte S.

Under disse arbeidene hadde S fjernet en del av et ferdigpanel. Størrelsen på dette ferdigpanelet var ca 25 cm bredt og ca 2,40 m langt (høyt). S hadde midlertidig satt fra seg panelflaket i korridoren (gangen) i første etasje mellom en bokhylle som går fra gulv til tak og skorsteinspipe. Mellomrommet mellom bokhyllen og skorsteien utgjør ca 10 cm. Den 22.6.d.å. stod (klager) og jeg og snakket sammen i gangen. Under samtalen tok (klager) seg for på bokhyllen. I det (klager) tok i bokhyllen må det ha kommet en liten bevegelse i denne som igjen utløste at panelflaket falt sakte rett ut i rommet og traff (klager) i hodet. Han fikk da et slag mot hodet. Både (klager) og jeg ble svært overrasket; selv hadde jeg ikke engang lagt merke til at det stod noe i mellomrommet mellom bokhyllen og skorstenen. (Klager) sa umiddelbart etter hendelsen at han hadde sett at panelflaket stod der. (Klager) har det vesentligste av tiden etter 22.6.d.å. vært sykmeldt og er sykmeldt fortsatt. Han opplyser at diagnosen er hjernerystelse og han mener den har sin årsak i slaget mot hodet da panelflaket falt.

Selskapet svarte huseier i e-post 6.12.17 at det ikke forelå noe ansvar ut fra at det ikke forelå noen subjektiv skyld, og at forholdet måtte anses som en hendelig uhell.

Klagers første skriftlige forklaring til selskapet ble gitt i klage datert 5.12.18. Han forklarte seg slik:

Jeg husker hendelsesforløpet godt. Tidspunktet var 22. juni 2017 ca. kl. 1530. Stedet var gangen utenfor våre kontorer i ... hvor (huseier) og jeg stod og snakket sammen. Som (huseier) skriver er det et mellomrom mellom bokhylla og skorsteinspipa på ca. 10 cm. Her var panelflaket plassert.

Rett før jeg ble truffet så jeg i brøkdelen av et sekund, i sidesynet, noe lyst/hvitt, og rakk å tenke om det var "noe galt" med øyet mitt. I neste øyeblikk ble det svart, og jeg var da truffet i høyre tinning. Panelflaket var lyst og det var dette jeg hadde sett i sidesynet, men uten at jeg forstod hva som var i ferd med å skje.

Jeg besvimte ikke, men gikk, antagelig som en refleks, ned i knestående, og hadde da panelflaket med diverse spiker liggende mot høyre skulder. Min første tanke var om jeg også hadde blitt truffet i hodet av en av de lange og tynne spikerne som panelflaket var kantet med, og som stakk ut ca. 1 tomme ut på baksiden av flaket. Heldigvis skjedde ikke dette.

(Huseier) uttalte at hun så at panelflaket kom, men at hun ikke rakk å reagere. Hun rakk åpenbart heller ikke å gjøre anskrik til meg, selv om hun til If har opplyst at hun så at panelflaket "falt sakte". Jeg kan ikke bekrefte at jeg berørte bokhylla slik (huseier) opplyser. Uansett kan jeg ikke se dette har betydning for ansvarsspørsmålet.

Det jeg positivt vil avvise er (huseier) sin opplysning om at jeg hadde sett at panelflaket stå i åpningen mellom skorsteinspipa og bokhylla. Hverken denne dagen eller tidligere har jeg sett noe panelflak på dette stedet, eller andre steder som var påfallende. Hadde dette vært tilfelle skulle jeg ikke vært sen om å melde fra til (huseier) da jeg mener slik plassering ville ha vært klart uforsvarlig og helt unødvendig.

Det jeg imidlertid *kan* ha sagt til (huseier), er at jeg hadde sett "noe" stå i den 10 cm store åpningen. Fjernt for meg var imidlertid den tanke at dette "noe" utgjorde en fare for forbipasserende.

Som (huseier) har opplyst var åpningen mellom bokhylla og skorsteinspipa der panelflaket hadde stått 10 cm. Dybden inn mot veggen er fra skorsteinspipa 30 cm og 36 cm fra bokhylla. Her var det presset inn en masse tynne lister av tre og plast som var bøyelige/elastiske og som antagelig stod i spenn. (Huseier) og jeg drog alt ut på gulvet. Jeg oppfattet at dette bare var "skrot" som skulle kastes. Siden det kun var panelflaket som falt ut, antar jeg at dette må ha stått ytterst. Jeg husker jeg var sint etter at jeg hadde blitt truffet. Jeg oppsøkte fastlege dagen etter og ble sykmeldt.

3. Panelflaket

(Huseier) har i sin epost til If opplyst at panelflaket var ca. 25x240cm. Dette er nokså riktig. Tykkelsen har jeg senere målt til 1,1 cm og det var denne "kortsiden" som traff meg. Kanskje var det likevel dette som reddet meg i den forstand at jeg unngikk å bli truffet i hodet av spikerne som bredsiden var kantet med.

(Huseier) har ikke opplyst at panelflaket var kantet med et større antall, svært tynne spiker, slik som nevnt foran. Hun opplyser til meg at grunnen til at hun ikke nevnte dette for If, var at hun ikke anså dette for relevant. Det er jeg ikke enig i.

I enden av panelflaket var det skåret ut et lite firkantet stykke, slik at den delen som lå an mot gulvet muligens utgjorde 10-15 cm i stedet for den fulle bredde på ca. 25 cm. I og med at panelflaket falt mot meg uten at noen berørte det viser dette at panelflaket stod veldig utrygt.

Panelflaket er laget av et såkalt komposittmateriale, som er relativt tungt. Hele flaket veier ca. 4,8 kg, men treffpunktet var ikke bredsiden som var kantet med spiker, men "kortsiden" som jeg altså har målt til 1,1 cm.

Panelflaket ble ifølge S ((huseier) sin deltidsansatte) i ettetid integrert i veggen, men kan lett identifiseres. Jeg har beregnet vekten ved å sammenlikne med et lite stykke av samme materiale som har målene 61 x 12 cm og som veide 616 gram. Dersom vi legger til grunn at panelflaket var 24 cm med en lengde på 240 cm tilsvarer dette etter min beregning en totalvekt av flaket på 4847 gram.

Huseier forklarte seg deretter i e-post av 9.12.18, hvor det bl.a. fremgikk at hun var uenig i klagers beskrivelse av materialene som stod inne i huken utenom panelplaten, herunder at løse lister skulle ha stått i spenn som anført av klager. Alt skulle gjenbrukes. Det er også en kommentar til hva klager sier om hva han hadde sett tidligere i hulrommet og hva huseier hadde notert seg.

Klager skrev en ny kommentar. Det vesentlige var at han ikke hadde sett at det var et panelflak som stod inne i hulrommet og var skjult av bokhyllen. Dette er også omtalt i e-post av 21.1.18 fra klager til selskapet.

Klager har vedlagt en skisse av skadestedet, et bilde av del av panelplate og bilder av korridor og hulrom mellom pipe og bokhylle.

Det foreligger for øvrig ingen skriftlig forklaring fra arbeidstakeren som anføres å ha utført den uaktsomme handlingen.

Klager krever dekning for personskade og anfører at det foreligger ansvarsgrunnlag for huseier, prinsipalt gjennom arbeidsgiveransvaret, subsidiært ved ulovfestet objektivt erstatningsansvar.

Arbeidsgiveransvaret. En nødvendig årsak til skadehendelsen er at huseiers arbeidstaker plasserte panelplaten og en del listverk opp mot veggen i en korridor som er hyppig trafikkert både av advokatene, deres klienter og andre. Denne risiko var klart synbar både for arbeidsgiver og arbeidstaker.

Det sentrale spørsmålet i saken er om arbeidstaker ved oppstablingen av panelplate og listverk opptrådte uaktsomt "idet hensyn tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt", jf. skl. § 2-1 første punktum. Selve oppstablingen ble foretatt forsettlig, men spørsmålet er om arbeidstaker ved sin handlemåte burde ha innsett den generelle risikoen for at personskade kunne skje. Skyldvurderingen handler om hva skadevolder burde og kunne ha gjort for å forhindre skaden. Hva arbeidstaker burde ha gjort er åpenbart: Den alternative skadefrie handling, som både var synbar og lett gjennomførbar, var å oppbevare materialene utenfor kontorlokalene. Risikoen for fall kunne vært eliminert ved å legge materialene på gulvet, men så lenge det satt spiker i panelplaten var heller ikke det et akseptabelt alternativ.

Sett hen til at den åpenbare skaderisiko høye, tynne, tunge og ustabile materialer med spisse spikre stablet opp mot en vegg i en beferdet rom utgjør, må arbeidstakers handling/unnlattelse anses erstatningsbetingende uaktsom.

Ulovfestet objektivt ansvar. De sentrale kriteriene om stadig, typisk og ekstraordinær risiko er oppfylt.

For en eier av et kontorlokale er det påregnelig at det tidvis må foretas vedlikeholds- eller ominnredningsarbeider. Selv om dette ikke skjer så veldig ofte, er risikoen både *stadig* og *typisk* knyttet til driften av kontorlokaler. Hva som burde vært gjort i den konkrete situasjonen er relevant i forhold til arbeidsgiveransvaret, mens det for risikoansvaret er tilstrekkelig å konstatere at det alltid vil foreligge en risiko for personskader på ansatte eller besøkende ved slike arbeider, selv om arbeidene utføres med tilstrekkelig aktsomhet. Vilåret om stadig og typisk risiko er derfor oppfylt.

For en person som til daglig oppholder seg i lokalene vil en slitt trapp, et hull i gulvteppet, høye dørterskler eller lave dørkarmer, utspring fra en trapp osv., ikke være ekstraordinært.

Derimot vil fallende materialer som treffer ham i hodet oppfylle kriteriet *ekstraordinært*, på samme måte som en fallende gesims eller en takstein er det for en fotgjenger.

I tillegg tilsier andre momenter utviklet i teori og rettspraksis også at det foreligger ansvar. I rettspraksis foretas det ofte en *interesseavveining*, hvor det spørres hvem som har interesse av det risikofremkallende element. I dette tilfellet var det huseier og ikke noe klager kunne påvirke. Huseier står også på andre måter nærmest til å bære risikoen, herunder at det er mer nærliggende

for en huseier å ha en ansvarsforsikring enn for klager å ha en privat ulykkes-, syke- eller uførhetsforsikring.

Selskapet avviser at det foreligger noe ansvarsgrunnlag.

Arbeidsgiveransvaret. Det foreligger ikke erstatningsbetingende uaktsomhet ut fra de momenter som er relevante i culpavurderingen. Selskapet kan ikke se at det foreligger noe brudd på regler/forskrifter ved å ha materialer som man arbeider med stablet opp på denne måte. Panelflak fremstår ikke som "farlig redskap" med stor skadeevne på tross av det var noen spiker i dem. Sannsynligheten for at det skulle falle og medføre skade fremstår som upåregnelig. Etter det opplyste falt ikke panelet av seg selv, men først etter at klager holdt seg til bokhyllen. Det kunne vært et handlingsalternativ å bære planken ut av kontorbygningen. Det foregikk imidlertid et pågående arbeid, og det avvises at handlingsalternativet i seg selv er avgjørende ved culpavurderingen i denne saken. Det virker "kunstig" å krevet at panelflaket i denne situasjonen skulle bæres ut av bygningen. Skaden fremstår som et hendelig uhell.

Ulovfestet objektivt ansvar. Grunnvilkårene om "stadig, typisk og ekstraordinær risiko" er ikke oppfylt. Det sentrale i vurderingen av om risikoen er ekstraordinær, er om den skadevoldende virksomhet eller innretning medfører en vesentlig større risiko enn den man generelt møter i samfunnet, dvs. dagliglivets risiko. Dagliglivets risiko er den risiko som generelt eksisterer i samfunnet, og som man derfor er omgitt av nær sagt til enhver tid. At noe "normalt ufarlig" er oppstablet langs en vegg under pågående rehabilitering, ligger innenfor dagliglivets risiko. Risikoen fremstår heller ikke som "stadig" eller "typisk" sammenlignet med f.eks. Mønepanedommen, Gulvlukedommen etc.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for personskafe under sikredes ansvarsforsikring.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN-2017-408 og FinKN-2018-077.

Det er uklart for nemnda både hvordan panelplaten var plassert i hulrommet, hvorfor den falt og om skadelidte var klart over at den sto der. Disse spørsmålene bør belyses gjennom muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Hanne Sofie Nøklegaard (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).